

ADVIES

Vlaams Actieplan tabak, alcohol en drugs

een benadering vanuit jonge mensen

De Vlaamse Jeugdraad brengt advies uit over het Vlaams Actieplan tabak, alcohol en drugs 2008-2015. Jonge mensen hebben immers heel wat te vertellen over sigaretten, wiet, bier en alcoholpops. Over niet vermijden, toch beschermen en leren omgaan met. Over de grote verantwoordelijkheid en het slechte imago dat hen wordt toegeschoven, over betutteling en de kracht van hun stem...

VLAAMSE JEUGDRAAD	
1 april 2009	ADVIES 09/05

Vlaams Actieplan tabak, alcohol en drugs
een benadering vanuit jonge mensen

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 1 april 2009 onder voorzitterschap van Stijn Jacobs en waarbij aanwezig waren:

Dagmar Beernaert, Hakim Benichou, Frederik Cappelle, Lieven Casteels, Joris De Bleser, Lieke De Jans, Kara Eestermans, Kwinten Fort, Hilmi Lahzar, Mieke Nolf, Marlies Smit, Ellen Tondeur, Tom Van Den Borne, Liesbeth Vanneste, Caroline Verschueren

Brengt met *15 stemmen voor en 1 onthouding* het volgende advies uit:

1. De totstandkoming van dit advies

Alcohol, tabak en drugs zijn geen nieuwe thema's voor de Vlaamse Jeugdraad. We ontwikkelden de laatste jaren, samen met jongeren en hun organisaties, een visie op drugs en drugbeleid en vertaalden deze visie in concreet advieswerk zoals

- het advies 'jongeren en alcohol' (1 oktober 2008)
- het advies 'drugs en drugbeleid' (11 januari 2006)
- het advies 'het verbod van tabaksverkoop aan -16-jarigen' (19 januari 2005)

Deze visie en adviezen vormen de basis voor het advies op het Vlaams Actieplan Tabak Alcohol Drugs (TAD).

Dit advies werd uitgewerkt binnen de structuren van de Vlaamse Jeugdraad en goedgekeurd door jongeren en hun organisaties op de Algemene Vergadering van de Vlaamse Jeugdraad.

Door de late adviesvraag beperkte de Vlaamse Jeugdraad zich tot een kort participatief proces voor dit actieplan. Daarom spitst het advies zich toe op de uitgangspunten en enkele specifieke onderdelen ervan.

2. Een kort woordje uitleg over het actieplan

In 2006 werd in Vlaanderen een gezondheidsconferentie georganiseerd rond het thema alcohol, drugs en tabak. Deze conferentie werd voorbereid in diverse werkgroepen met betrokkenheid van middenveldorganisaties, experts en beleidsmakers. De gezondheidsconferentie resulteerde in het formuleren van één grote gezondheidsdoelstelling met betrekking tot alcohol, drugs en tabak: *'het realiseren van gezondheidswinst op bevolkingsniveau door tegen het jaar 2015 het gebruik van alcohol, tabak en illegale drugs terug te dringen'*. Acht strategieën vormen de basis van het Vlaams actieplan.

Tegelijkertijd ontstaat er ook op federaal niveau een structuur die een integraal beleid aangaande tabak, alcohol en drugsbeleid mogelijk moet maken. Zo is er een interministeriële conferentie volksgezondheid en wordt ter ondersteuning hiervan een Algemene cel drugbeleid opgericht. Het eindresultaat moet een afgestemd nationaal drugbeleid zijn.

Daar waar het Vlaams actieplan zich voornamelijk toespitst op Vlaamse maatregelen, vinden we in het plan ook aanbevelingen terug die op federaal niveau gerealiseerd moeten worden. Er wordt dus de kaart van een facettenbeleid getrokken: alle beleidsniveaus vragen een optimale afstemming om de doelstellingen te kunnen bereiken.

In dit advies beperken we ons niet tot de het Vlaams actieplan. We vertrekken vanuit een ruimere visie met aanbevelingen die niet uitsluitend onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse minister van volksgezondheid. Wij vragen om over deze aanbevelingen met jongeren in dialoog te gaan en ze mee te nemen naar andere beleidsniveaus.

3. De reden van dit advies

Participatie als vertrekpunt om te werken rond het welzijn van jongeren

Alcohol, drugs en tabak maken deel uit van de leefwereld van jongeren. Ze worden in hun dagelijks leven, op school, thuis en in hun vrije tijd, geconfronteerd met gebruik en, jammer genoeg, ook misbruik.

In het rapport 'Dat denk ik ervan...' van Unicef vertellen jonge mensen ons: *'In het drugsbeleid moet speciale aandacht besteed worden aan ons. Enerzijds moeten we beschermd worden tegen drugs. Anderzijds moeten we betrokken worden bij de discussie. Er is een duidelijk gebrek aan informatie over de gevaren van drugs. Er wordt veel te weinig met ons over drugs gesproken. En als dit al gebeurt is het op een veel te betuttelende manier... We moeten meer betrokken worden bij de discussie over drugs. En ook bij de preventie.'*¹

De Vlaamse Jeugdraad pleit voor een integrale aanpak van een drug- en preventiebeleid. Het gelijktijdig invoeren van een reeks elkaar ondersteunende maatregelen, waarvan de effectiviteit is bewezen. **We zijn dan ook verheugd dat de Vlaamse Overheid uitpakt met een actieplan tabak, alcohol, drugs dat een integraal beleid centraal stelt.**

We juichen toe dat de overheid mee bezorgd is om het welzijn van de jongeren. Samen met enkele belangrijke Europese beleidsmaatregelen werken we zo aan een samenleving waar het welzijn van jongeren een centrale plaats inneemt. Ook de Vlaamse Jeugdraad onderschrijft deze doelstelling.

Via dit advies willen we de onmisbare stem van jongeren inbrengen in het debat en het toekomstig beleid.

Tegelijkertijd geven we mee dat de **behoefte aan een breder kader** groot is. De laatste jaren worden we geconfronteerd met verbodsmaatregelen. We waren benieuwd naar de motivatie, de

¹ Uit: 'Dat denk ik ervan... Rapport van kinderen en jongeren wonend in België over het respect voor de rechten van het kind.' Unicef, november 2001

communicatie, het breder plaatje. Het Vlaams actieplan geeft deels een antwoord op deze vragen maar we kijken ook uit naar **een betrokkenheid bij het Nationale actieplan**.

De wijze van advies

We nemen je graag kort mee in de visie van de Vlaamse Jeugdraad op een goed preventiebeleid.

Vervolgens bespreken we de verschillende onderdelen van het Vlaams actieplan.

De prioriteiten en krachtlijnen bespreken we niet stuk voor stuk, maar we gaan in op die punten die cruciaal zijn voor jongeren en hun organisaties.

3. Het advies

Alvorens over te gaan tot concrete aanbevelingen, nemen we je mee in de visie van de Vlaamse Jeugdraad op jongeren, middelengebruik en preventiebeleid.

Jongeren: onderschatte krachtpatsers

In onze visie vertrekken we vanuit het uitgangspunten dat een goed jongerenpreventiebeleid:

- vertrekt vanuit de realiteit van jongeren.
Jongeren leven hier en nu, ze leven niet volgens beleidshokjes en bevoegdheidsdomeinen. Ze vertrekken vanuit een concrete nood of behoefte en gaan via de voor hen logische paden op zoek naar antwoorden. Een goed beleid is afgestemd op hun manier van denken en doen.
- een breed beleid is.
Een beleid gericht op iedereen in deze samenleving. Met daarbinnen acties voor specifieke doelgroepen. Een beleid dat inzet op de driehoeksrelatie tussen milieu, middel en individu. Een beleid dat inzet op bewust gebruik maar ook op acties bij problematisch gebruik.
- gericht is op het versterken en weerbaar maken.
Op het 'leren omgaan met' en niet alleen op 'het beschermen tegen'.
- vertrekt vanuit de kracht van jongeren.
Het benutten van de kracht en competenties van de jongeren is een kans om het beleid vorm te geven. Een goed beleid problematiseert hen niet, maar versterkt hen. Het benadert jongeren als competente burgers en niet uitsluitend als potentieel problematisch gebruiker.
- de dialoog stimuleert.
Een gesprek over tabak, alcohol en drugs moet mogelijk blijven. Jongeren moeten kunnen praten over hun eigen ervaringen, hoe ze het gebruik van anderen beleven,... Een gesprek tussen de jongere en andere jongeren, tussen jongeren en ouders, leerkrachten, begeleiders,... over gebruik en misbruik is belangrijk.
- begint en eindigt met de stem van kinderen en jongeren.
Jongeren zijn competente burgers, met een kritische stem en een mening. Jongeren zijn burgers die graag meedenken – doen en durven, op voorwaarde dat er ook naar hen geluisterd en gekeken wordt. Dat hun bijdrage als zinvol ervaren wordt. Kinderen en jongeren moeten betrokken worden bij het formuleren van problemen en oplossingen.

Het actieplan: van visie tot doelstellingen

In dit deel van ons advies gaan we dieper in op de eerste hoofdstukken van het actieplan: de beleidsvisie, de algemene doelstelling, de probleemstelling en de gezondheidsdoelstellingen.

1. Een pluim voor een integrale aanpak als beleidsvisie

In de beleidsvisie van het Vlaams actieplan wordt sterk ingezet op de integrale aanpak: *'het gelijktijdig invoeren van een reeks elkaar ondersteunende maatregelen, waarvan de effectiviteit is bewezen.'*² De integrale aanpak grijpt in op de verschillende contexten waarin een jongere zich beweegt en doet dit bovendien op verschillende niveaus.

De leefwereld van kinderen en jongeren is inderdaad niet op te delen in hokjes, beleidsstructuren of niveaus. Kinderen en jongeren liggen niet wakker van wie welke bevoegdheid heeft. Als ze informatie willen dan moeten ze die op de voor hen meest logische plaats kunnen vinden. Als ze nood hebben aan een goed gesprek of hulp nodig hebben komen kinderen en jongeren terecht bij hun vertrouwenspersonen. Het zijn die vertrouwenspersonen die samen met hen op zoek gaan naar antwoorden en hen richting kunnen geven.

Bij het opstellen van het Vlaams actieplan tabak, alcohol en drugs is een **brede aftoetsing** gedaan bij verschillende sectoren en organisaties. We vinden het zeer goed dat de toetsingsronde zo ruim gebeurde, maar betreuren het dat de jongeren, de jeugdsector en de Vlaamse Jeugdraad hierin minimaal betrokken werden.

2. Welzijn is meer dan gezond zijn

In de probleemstelling worden een aantal onderzoeksresultaten aangehaald. Daarbij krijgen we een degelijk overzicht van de stand van zaken en de gevolgen van middelengebruik. De gehanteerde onderzoeken spitsen zich voornamelijk toe op het gebruik bij jongeren.

Cijfergegevens over het gebruik van tabak, alcohol en drugs zijn noodzakelijk om een efficiënt beleid te kunnen voeren. We betreuren dat in deze onderzoeken enkel gepolst wordt naar het gebruik van de middelen. **Het lijkt ons een kans om ook te investeren in het verzamelen van de belevingen en meningen van jongeren en hen zo de problemen en oplossingen zelf te laten formuleren.** Ook verder in het plan worden **te weinig acties genomen om op Vlaams niveau jongeren rechtstreeks te betrekken.**

De Vlaamse Jeugdraad sluit zich wel uitdrukkelijk aan bij volgende visie uit het plan: 'een welzijnsbevorderend beleid moet aan de basis liggen van een integraal beleid omdat het de ontstaansfactoren van middelengebruik gunstig beïnvloedt en ongelijkheid in gezondheid **tegengaat.** 'Een omgeving waarin mensen zich goed voelen heeft een uitgesproken preventief effect.'³

Een omgeving waarin jongeren zich goed voelen is een veilige en gezonde omgeving, maar ook een omgeving waar ze benaderd worden vanuit hun competenties. Waar jongeren serieus genomen worden, inspraak hebben en verantwoordelijkheid mogen dragen. Kinderen en jongeren hebben heel wat te vertellen over een gezonde en veilige omgeving.⁴ **We missen in dit plan de positieve kracht en de stem van kinderen en jongeren als vertrekpunt.**

We betreuren dat er in het plan veel aandacht gaat naar het huidige gebruik en minder naar de oorzaken van gebruik. Een analyse van die oorzaken kan het preventiebeleid voeden.

Daarnaast missen we actuele onderzoeksgegevens over het gebruik van jongeren. Het gebruik van genotsmiddelen bij Belgische jongeren is de voorbije jaren immers opvallend gedaald.⁵

² Ut het Vlaams Actieplan Tabak, Alcohol en Drugs 2009-2015

³ Uit het advies van de Vlaamse Jeugdraad 'drugs en drugbeleid', 11 januari 2006

⁴ Citaat uit alternatieve rapportage voor de rechten van het kind unicef: hoe toe te voegen?

⁵ Dat blijkt uit een Europese studie van ESPAD, dat om de 4 jaar peilt naar het gebruik van genotsmiddelen bij 15- en 16-jarigen.

3. Nieuwe wetgeving

De laatste jaren werden we geconfronteerd met een hoop verbodsmaatregelen specifiek gericht op jongeren. Het verbod op tabaksverkoop aan – 16-jarigen, het rookverbod, een verbod op de verkoop van alcoholische dranken aan – 16-jarigen. We stellen ons vragen bij de effecten van die verboden.

De Vlaamse Jeugdraad vindt het geen goed uitgangspunt om verbodsmaatregelen op te leggen. Het gevaar bestaat dat jongeren op die manier geïsoleerd worden en dat de dialoog uitgesloten wordt. Voor ons is wetgeving geen goede manier om aan preventie te doen. Preventie is erop gericht om de weerbaarheid van doelgroepen te verhogen zodat zij in staat zijn om zelf bewuste keuzes te maken. Preventie betekent dus niet hetzelfde als de strijd tegen maar wel het empoweren, het weerbaar maken.

We vragen als Vlaamse Jeugdraad:

- om **doordacht** om te gaan met **nieuwe en huidige regelgeving**
- **grondig onderzoek** te verrichten **naar de effecten** (directe en indirecte)
- op voorhand **de stem van jongeren te horen**
- een **heldere en duidelijke communicatie** op te zetten.
- vooraf na te denken over de **haalbaarheid van nieuwe regelgeving**

4. De doelstelling: Het gedrag van jongeren als enige indicator voor het slagen van dit plan?

De gezondheidsconferentie (november 2006) formuleerde volgende gezondheidsdoelstelling: *‘Het realiseren van gezondheidswinst op bevolkingsniveau door tegen het jaar 2015 het gebruik van alcohol, tabak en illegale drugs terug te dringen’.*

Deze doelstelling werd verder specifiek omschreven:

- per middel
- op basis van leeftijdscategorieën
- in percentages van daling van (regelmaat van) gebruik

We zijn voorstander van de brede inzet op jongerenpreventie binnen een algemeen preventiebeleid. Maar vinden het niet correct om de effecten van een algemeen preventiebeleid enkel af te meten aan (de regelmaat van) het gebruik bij jongeren. Jongeren moeten gedisciplineerd omgaan met tabak – alcohol en drugs terwijl de samenleving in haar media en cultuur van alle dag het gebruik van vele middelen stimuleert en zelfs aanprijst. **Ook andere doelgroepen (zoals bijvoorbeeld ouders) en doelstellingen (zoals beeldvorming in de media) moeten expliciet bijdragen tot een omgeving waarin kinderen en jongeren zich goed voelen. We missen duidelijke gedragsindicatoren voor andere spelers.**

5. Afstemming tussen verschillende bevoegdheden

Voor een optimale uitvoering van de acties in dit plan is er overleg en afstemming nodig met andere overheden en bevoegdheden. Overleg tussen Vlaamse ministers onderling, tussen het lokale en Vlaamse niveau en tussen het federale en het Vlaamse beleidsniveau.

Een jeugdpreventiebeleid vraagt een betrokkenheid van de minister van jeugd en past binnen een breed Vlaams jeugdbeleid. Wij zijn verheugd dat de Vlaamse delegatie binnen de Algemene cel drugs een vertegenwoordiger van de minister van jeugd bevat en hopen op een verdere gedegen samenwerking tussen de verschillende Vlaamse ministers.

6. Een doelgroepspecifiek preventiebeleid

In het Vlaams actieplan worden vijftien prioriteiten en zeven krachtlijnen voorgesteld die op elkaar geïnspireerd zijn. Doorheen deze prioriteiten en krachtlijnen vinden we heel wat acties terug die zich expliciet richten naar kinderen, jongeren en hun organisaties. We bespreken hieronder:

- concrete aandachtspunten bij een doelgroepgericht preventiebeleid
- de rol die het jeugdwerk binnen deze prioriteiten krijgt
- de rol van ouders
- de evaluatie en bijsturing van het plan

Concrete aandachtspunten bij een doelgroepgericht preventiebeleid

Jongeren hebben wel degelijk iets te zeggen over preventie. We geven kort nog de concrete aandachtspunten mee.

- **Toegankelijke informatie**
Jongeren hebben specifieke informatiebehoeften. Niet enkel naar de inhoud van de informatie maar ook in de wijze waarop de informatie gebracht wordt en waar ze te vinden is. Het betrekken van jongeren bij het opstellen van informatiestrategieën is een absolute must. Zij zijn de ervaringsdeskundigen, laat die expertise niet onbenut.
- **Het aanmoedigen tot gesprek**
Jongeren willen praten over tabak, alcohol en drugs. Hoe hun vrienden ermee omgaan, wanneer ze het moeilijk hebben neen te zeggen, wanneer ze hun eigen grenzen overschrijden. De dialoog in het gezin, op school, onder vrienden blijft heel belangrijk. Ook daar kunnen stimulansen toe gegeven worden. Het onderwerp moet bespreekbaar zijn en blijven.
- **Ondersteuning en hulpverlening**
Jongeren hebben ook nood aan ondersteuning in hun zoektocht naar antwoorden. Die ondersteuning kan aangeboden worden in verschillende contexten. Zoals op school, in het gezin, tijdens een spel in het jeugdwerk. In het plan wordt dit benoemd als intrinsieke preventie. Maar sommige jongeren hebben ook hulp nodig. Ze verkeren in een onveilige situatie, verliezen de trappers, Hulpverlening en het ondersteuningsaanbod moet toegankelijk zijn en op maat. Een jongere die ondersteuning wil voor het stoppen met roken vraagt een andere manier van ondersteuning dan een volwassene die wil stoppen met roken. Jongeren vragen hulp en interventieprogramma's op maat.

De rol van het jeugdwerk

In het actieplan wordt het jeugdwerk (samen met de uitgaanssector en de sportsector) omschreven als een onderdeel van het vrijetijdsaanbod. Dit vrijetijdsaanbod heeft volgens het plan *'een zekere intrinsieke preventieve waarde (zinvolle vrijetijdsbesteding) maar kan evenzeer aanzetten tot het gebruik en misbruik van tabak, alcohol en illegale drugs'*.

We vinden dit uitgangspunt wel erg cru gesteld.

- Het jeugdwerk is **gericht op de ontwikkeling**, het empoweren van jongeren. Het leert hen omgaan met grenzen en risico's. Het geeft jongeren de kans sociaal en cultureel kapitaal te verwerven. Waar ze in hun verdere leven, in verschillende situaties beroep op kunnen doen.
- Het jeugdwerk zet sterk in op de peergroup. Jongeren leren van andere jongeren in een ongedwongen sfeer. Maar jongeren worden ook hier gestimuleerd om de grenzen in vraag te stellen, problemen naar elkaar te formuleren en samen te zoeken naar oplossingen. Dit gaat ook over problemen die betrekking hebben op het gebruik van alcohol, drugs en tabak. Er wordt aan **welzijnsbevordering** gedaan in de jeugdsector. Het jeugdwerk is geen broeihaard van potentiële problematische gebruikers en mag dus ook niet vanuit die visie benaderd worden. Het is wel een plaats waar jongeren samenkomen, samen leren en beleven.
- Het jeugdwerklandschap in Vlaanderen is groot én divers: jeugdbewegingen, jeugdhuizen, jongerencentra, informatiebouwers, creatieve dienstenorganisaties,... Stuk voor stuk organisaties met eigen doelstellingen, doelgroepen en methodieken. In elk van deze organisaties staat de kracht van jongeren centraal. Jeugdwerk vertrekt vanuit een pedagogische invalshoek.

In het actieplan worden middelen voorzien om **tools** te ontwikkelen die het jeugdwerk kan inschakelen om te werken rond alcohol, tabak en drugs. Dat maakt dat jeugdwerkorganisaties, indien zij willen

werken rond deze thema's beroep kunnen doen op efficiënte en degelijke ondersteuning. Zowel op Vlaams als op lokaal niveau kunnen zij op deze manier intekenen op extra personeels- en werkmiddelen. Dat mag echter niet betekenen dat de jeugdsector verplicht moet worden om met deze tools aan de slag te gaan. Lokale, provinciale en Vlaamse jeugdorganisaties moeten de vrije keuze hebben. In het actieplan worden krachtlijnen en prioriteiten ingezet die de vrije keuze van jeugdwerkorganisaties volledig negeren. Jeugdwerk is niet 'het vermijden dat jongeren alcohol drinken en sigaretten roken'. En ook in de toekomst willen we niet dat de jeugdsector een opdracht of verantwoordelijkheid krijgt in het vermijden van middelengebruik. Wanneer jeugdorganisaties (zowel op Vlaams, provinciaal en lokaal niveau) vanuit een concrete nood of vraag werk willen maken van een TAD-beleid dan moet er voldoende ruimte gegarandeerd worden dit in te vullen vanuit de eigenheid van de jeugdsector.

Het aanbieden van duidelijke **informatie** omtrent de wetgeving is voor jeugdwerkorganisaties belangrijk. In dit actieplan wordt er ruim aandacht besteed aan het goed informeren van de verschillende actoren. Dat vinden we positief. We wensen wel op te merken dat het aan de jeugdorganisaties zelf toekomt hoe ze regelgeving communiceren en dit op maat van jongeren. Jeugdwerkers zijn voor vele jongeren een soort van vertrouwenspersonen. Het rigoureuus afdwingen van regelgeving is niet hun opdracht. Een jeugdorganisatie heeft in de eerste plaats aandacht voor de reden waarom een jongere gebruikt, tracht hierrond te werken en verwijst door indien nodig.

De rol van volwassenen in de samenleving

Een tabak, alcohol en drugsbeleid is een beleid waar de hele samenleving een verantwoordelijkheid in draagt. De overheid speelt hierin een rol, maar zeker ook de ouders en andere volwassenen in onze samenleving. We schreven het eerder al in ons advies 'jongeren en alcohol', er liggen nog heel wat onbenutte kansen in de voorbeeldfunctie van volwassenen. Zo kan een preventiebeleid voor ouders en volwassenen:

- Hen informeren over hun voorbeeldfunctie
- Hen ondersteunen in het opnemen van hun voorbeeldfunctie
- Hen ondersteunen in de belangrijke vertrouwenspositie die ze ten aanzien van de jongere innemen

We zien een grote **uitdaging om de rol van volwassenen en ouders te expliciteren** in de verschillende prioriteiten en krachtlijnen van het actieplan (denken we maar aan de laatste prioriteit rond de publieke campagnes).

7. Evaluatie en bijsturing

In het actieplan lezen we dat er een Vlaamse werkgroep zal opgericht worden voor de opvolging en evaluatie van het actieplan. Wij vinden dit een goede zaak. Een sterke evaluatie is een voorwaarde voor goed beleid. We pleiten alvast voor een betrokkenheid van jongeren bij de evaluatie van een aantal doelstellingen.

4. Besluit

In dit advies beperken we ons niet tot de het Vlaams actieplan. We vertrekken vanuit een ruimere visie met aanbevelingen die niet uitsluitend onder de bevoegdheid vallen van de Vlaams minister van volksgezondheid. **Wij vragen om over deze aanbevelingen met jongeren in dialoog te gaan en mee te nemen naar andere beleidsniveaus.**

Een pluim voor een integrale aanpak.

De leefwereld van kinderen en jongeren is niet op te delen in hokjes, beleidsstructuren of niveaus. Kinderen en jongeren liggen niet wakker van wie welke bevoegdheid heeft. Een integrale aanpak geeft meer garanties aan jongeren om de juiste weg te vinden. Het maakt het beleid voor jongeren en hun vertrouwenspersonen doelgericht, helder en duidelijk communiceerbaar.

Jongeren kunnen zelf problemen en oplossingen formuleren

Het is jammer dat in dit plan amper acties genomen worden om op Vlaams niveau jongeren rechtstreeks te betrekken bij het formuleren van oplossingen en problemen. We zien hierin nog onbenutte kansen.

Geen nieuwe verboden voor jongeren

Een beleid kan men versterken maar ook ontkrachten door wetgeving. Het inschatten van directe en indirecte effecten van regelgeving is noodzakelijk.

We vragen als Vlaamse Jeugdraad:

- om doordacht om te gaan met nieuwe en huidige wetgeving
- grondig onderzoek te verrichten naar (directe en indirecte) effecten.
- op voorhand de stem van jongeren te horen met betrekking tot een nieuwe maatregel.
- een heldere en duidelijke communicatie op te zetten.
- vooraf na te denken over de haalbaarheid van (de controle op) de nieuwe regelgeving

Jongeren moeten leren omgaan met middelen

We vrezen dat de impact van dit plan vooral gericht is op het vermijden van gebruik van tabak, alcohol en drugs door jongeren. We pleiten voor een samenleving waar jongeren leren omgaan met deze middelen. Waar ze bewuste keuzes kunnen maken. We pleiten tegen een samenleving waar jongeren tabak, alcohol en drugs moeten mijden. Waarbij ze als misdadigers aanzien worden omdat ze een pintje drinken.

We zijn voorstander van de brede inzet op jongerenpreventie binnen een algemeen preventiebeleid. Maar vinden het geen correcte manier van werken om de effecten van een algemeen preventiebeleid enkel af te meten aan (de regelmaat van) het gebruik bij jongeren. Ook andere doelgroepen (zoals bijvoorbeeld ouders) en doelstellingen (zoals beeldvorming in de media) leveren een expliciete bijdrage voor het realiseren van een omgeving waarin kinderen en jongeren zich goed voelen. We stellen voor om ook hier concrete indicatoren te formuleren die evaluatie van het beleid mogelijk maken.

De rol van ouders en volwassenen

Ouders en volwassenen hebben een voorbeeldfunctie. In het beleid kan hier meer aandacht aan besteed worden. We vragen om ook de ondersteuning naar ouders en volwassenen expliciet te verwerken doorheen de verschillende krachtlijnen en prioriteiten van het actieplan.

De rol van het jeugdwerk

De jeugdsector wenst geen expliciete preventieopdracht toegeschreven te krijgen. Er wordt in elke jeugdorganisatie op een spontane manier gedrag in vraag gesteld. Door jongeren, hun begeleiders, ouders,... Ook wat betreft het gebruik van tabak, alcohol en drugs. De jeugdsector is zeer divers en er zijn werkingen die raakvlakken hebben met preventiewerk. Maar de jeugdsector beschouwen als natuurlijke partner bij de uitvoering van dit plan gaat voorbij aan de eigen methodieken van de jeugdsector. Jeugdorganisaties, zowel lokaal, provinciaal als Vlaams, moeten de keuze hebben om al dan niet aan de slag te gaan met tools die ontwikkeld worden.